

Asia: VN/4163/2023

Valtioneuvoston asetus mikroyhdistysten tilinpidosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Taloushallintoliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoasiassa.

Yleisesti asetusehdotuksesta

Taloushallintoliitto pitää tervetulleena mikroyhdistysten tilinpidon kevennystä. Mikroyhdistykset ovat usein laissa määriteltyjä kokorajoja vielä selvästi pienempiä toimijoita ja niiden hallintoa pyörittävät pääasiallisesti talkootyöllä maallikkojäsenet. Mikroyhdistyksissä käsiteltävät tulo- ja menovirrat sekä omaisuuserät ovat usein varsin vaatimattomia. Nykylainsäädännön vaade kahdenkertaisesta kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on ollut näiden pienten toimijoiden tarpeisiin ylimitoitettu. On hyvä, että mikroyhdistysten tilinpitoa tuodaan käytännönläheisemmäksi ja mahdolliseksi toteuttaa maallikkojäsenten voimin ilman ulkopuolista ammattilaista.

Yhdenkertainen kirjanpito ja vuosilaskelma

Asetusluonnoksessa on annettu kaksi eri kevennettyä toimintamallia mikroyhdistyksille: yhdenkertainen maksuperusteinen kirjanpito yhdistettynä vuosilaskelmaan sekä jäsenavoimen tilinpidon mahdollistava ”kirjanpidoton” tilinpito yhdistettynä vuosikoontiin. Taloushallintoliitto pitää tätä ensin esiteltyä toimintamallia ongelmallisena eikä näe sen helpottavan mikroyhdistysten hallinnollista taakkaa.

Yhdenkertaisessa kirjanpidossa pidetään kirjaa tuloista ja menoista. Kuitenkin vuosilaskelmassa mikroyhdistys veloitetaan pitämään kirjaa mm. velan ja jäsenten maksuvelvollisuuden lisäyksistä ja vähennyksistä tilikauden aikana. Näin ollen mikroyhdistys joutuu käytännössä kokoamaan hyvin pitkälti kahdenkertaisen kirjanpidon vaatimat tiedot yhdenkertaisen kirjanpidon oheen. Samat tiedot tulisivat keräytyä automaattisesti kahdenkertaista kirjanpitoa pitämällä. Kirjanpitolain 3:4 § mukaan tälläkin hetkellä mikroyhdistyksen on mahdollisuus laatia tilinpäätöksensä maksuperusteisesti.

Talouhallintoliitto katsoo, että asetuksessa nyt esitetty toimintamalli maksuperusteisesta yhdenkertaisesta kirjanpidosta ja vuosilaskelmasta lähestyy sisällöltään niin pitkälti kahdenkertaista kirjanpitoa, ettei kyseisellä toimintamallilla saavuteta haluttuja hyötyjä. Täten emme pidä kyseisen toimintatavan mahdollistamista tarpeellisena. Kirjanpitolautakunta myös on ottanut tällaisiin ”puolitoistakertaisen” kirjanpidon haasteisiin kantaa lausunnossaan 2030/2022, joihin Talouhallintoliitto yhtyy.

Jäsenavoin tilinpito ja vuosikoonti

Talouhallintoliitto katsoo, että jäsenavoin tilinpito ja vuosikoonti ovat mikroyhdistysten talouhallintoa aidosti helpottava toimintamalli ja kiittää sen luomisesta. Toteamme, että mikroyhdistyksille olisi selkeämpää tarjota nykyisin toteutettavissa olevan maksuperusteisen kahdenkertaisen kirjanpidon ja tilinpäätöksen rinnalle kevennyksenä vain tämä jäsenavoin tilinpito ja vuosikoonti. Mikroyhdistysasetusta lukevat mikroyhdistysten maallikkojäsenet, minkä takia asetuksen tulee olla mahdollisimman selkeälukuinen ja ymmärrettävä. Kevennetyn tilinpidon käytäntöön vieminen yksinkertaistuisi merkittävästi, mikäli asetuksessa esitettäisiin vain yksi toimintamalli.

Pykäläkohtaiset huomiot

4 § Tilinpidon perustuminen tiliotteen tietoihin

Talouhallintoliitto pitää ristiriitaisena, että yhdenkertaisen kirjanpidon pääkirjanpitotileiksi esitetään kohdassa 4) taseen puolelle kuuluvia tilejä.

Mikroyhdistykset ovat usein pankeille kannattamattomia asiakkuuksia, minkä takia heillä voi olla haasteita saada yhdistyksen nimissä pankkitiliä auki. Pankin palvelumaksut saatetaan myös kokea kohtuuttoman suurina yhdistyksen toiminnan laajuuteen nähden. Taloushallintoliitto esittää, että pelkän tiliotteen sijaan asetuksessa mahdollistetaan myös muiden kuin perinteisten pankkien tarjoamat palvelut mikroyhdistyksen rahaliikenteen hoitoon.

7 § Käteiskassan tarkastusvelvollisuus

Yhdistyksellä tulisi olla oikeus päättää myös muunlaisesta tarkastusprosessista eli ehdotamme, että kappaleen loppuun lisätään teksti ”- tai ellei yhdistys muuta päättä”.

8 § Käteiskassan tilitysvelvoite

Taloushallintoliitto pitää ongelmallisena käteiskassan tilitysvelvoitetta. Monilla paikkakunnilla lähin käteistilityksiä vastaanottava pankki voi sijaita varsin kaukanakin ja käteistilityksen käsittelykustannukset voivat olla yhdistyksen toiminnan laajuuteen nähden kohtuuttoman suuria. Jäsenavoimen tilinpidon mukainen jäsenistöltä tuleva käteiskassan valvonta on näkemyselme mukaan riittävä emmekä pidä tarpeellisena, että mikroyhdistyksillä on muista kirjanpitovelvollisista poiketen käteiskassan tilitysvelvoite.

11 § Vuosilaskelman liitetiedot

Omaisuus- ja saatavaluettelossa kohdassa 1) pyydetään ilmoittamaan hankintameno tai saatavan arvo. Taloushallintoliitto pyytää sanan arvo tilalle tarkempaa määritelmää, esimerkiksi nimellisarvoa.

Jäsenten maksuvelvollisuuteen liittyvien saamisten määrän osalta kohdassa 3) pyydetään ilmoittamaan lisäykset ja vähennykset tilikaudella. Taloushallintoliitto toivoo tähän tarkennusta, jotta olisi selvää tarkoitetaanko tässä jäsenmaksujen yksittäisiä tapahtumia tilikaudella vai kokonaismäärän muutosta.

12 § Velvollisuus laatia ja esitellä tilivuoden vuosikoonti

Taloushallintoliitto toivoo tarkennusta avustuksia myöntäneen tahon hyväksynnästä korvata vuosilaskelma vuosikoonilla. Tuleeko mikroyrityksen pyytää lupaa oma-aloitteisesti ja todisteellisesti vai voiko mikroyhdistys olla tässä passiivisena osapuolena?

13 § Vuosikoonnin sisältö ja säilyttäminen

Taloushallintoliitto toivoo tarkennusta termiin pääryhmä kohdassa 6) omaisuus ja saatava-, velka- ja vastuuluetteloiden saldot pääryhmittäin.

Jäsenten maksuvelvollisuuteen liittyvien saamisten määrän osalta vaaditaan kohdassa 7) ilmoittamaan lisäykset ja vähennykset tilikaudella. Taloushallintoliitto toivoo tähän tarkennusta, jotta olisi selvää tarkoitetaanko tässä jäsenmaksujen yksittäisiä tapahtumia tilikaudella vai kokonaismäärän muutosta.

Helsingissä 11.4.2023

Jari Seppä

toimitusjohtaja

Mira Merikanto

johtava asiantuntija

Merikanto Mira
Suomen Taloushallintoliitto ry